

PM 2018:11 RI (Dnr 113-12/2018)

EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik

Erfarenheter och synpunkter från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

De gemensamt framtagna erfarenheterna och synpunkterna från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala på EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

För att på ett effektivt sätt framföra de storstadsspecifika delarna av Stockholms stads synpunkter gällande EU:s kommande budgetram och sammanhållningspolitik upprättas ett gemensamt yttrande från Stockholms stad, Göteborgs stad, Malmö stad och Uppsala kommun. Yttrandet riktar sig i första hand till Sveriges regering, SKL:s styrelse och 8-gruppen. 8-gruppen är en särskild politisk arbetsgrupp för arbetet med EU:s sammanhållningspolitik inom SKL. Gruppen består av åtta regionala politiker, en per regionalt område för struktur- och investeringsfonderna, som har nominerats av de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Den Europeiska Unionens arbete med ny budgetram och sammanhållningspolitik sker i en tid då förutsättningarna för EU:s framtida arbete förändras kraftigt, i första hand beroende på Storbritanniens förestående utträde ur unionen. Såväl EU:s budgetramar som sammanhållningspolitik kan ha mycket stor påverkan på det arbete som bedrivs lokalt, inte minst i våra storstäder. För att ytterligare lyfta fram storstadsperspektivet och de utmaningar som finns för de urbaniserade områdena har ett gemensamt arbete utförts i Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala för att komplettera med perspektiv som inte hittills fått utrymme inom SKL:s och regeringens arbete.

Syftet med detta dokument är att lyfta storstadsperspektivet i det svenska arbetet med de kommande budgetramarna och sammanhållningspolitiken. Dokumentet som

stadsledningskontoret tagit fram ligger väl inom ramen för de prioriteringar som antagits i stadens EU-policy.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

De gemensamt framtagna erfarenheterna och synpunkterna från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala på EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik godkänns.

Stockholm den 10 januari 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik - erfarenheter och synpunkter från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala
2. Exempel från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

EU:s fleråriga budgetram sätter de finansiella ramarna för EU:s olika politikområden inklusive sammanhållningspolitiken. Budgetramen fastställer därmed förutsättningarna för Stockholms stad att ta del av medfinansiering från EU för utvecklings- och samverkansprojekt.

Stockholms stads påverkansplan för EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021-2027 (Dnr 801-1159/2016) antogs av kommunstyrelsen den 17 maj 2017. Påverkansplanen tydliggör stadens övergripande ståndpunkter om EU:s kommande budgetram samt hur staden planerar att arbeta med påverkansarbete för att få genomslag för dessa.

Stockholms stad deltar i enlighet med påverkansplanen i flera påverkansprocesser och arbetsgrupper för att framföra stadens ståndpunkter på europeisk och nationell nivå. Som ett av flera arbetssätt i påverkansplanen anges att: "Stockholms stad för diskussioner med Göteborgs stad, Malmö stad och Uppsala kommun för gemensamma initiativ särskilt vad gäller att lyfta det urbana perspektivet inom sammanhållningspolitiken."

För att på ett effektivt sätt framföra de storstadsspecifika delarna av Stockholms stads synpunkter gällande EU:s kommande budgetram och sammanhållningspolitik upprättas ett gemensamt yttrande från Stockholms stad, Göteborgs stad, Malmö stad och Uppsala kommun. Yttrandet riktar sig i första hand till Sveriges regering, SKL:s styrelse och 8-gruppen. 8-gruppen är en särskild politisk arbetsgrupp för arbetet med EU:s sammanhållningspolitik inom SKL. Gruppen består av åtta regionala politiker, en per regionalt område för struktur- och investeringsfonderna, som har nominerats av de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 januari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Städer är nyckeln till att möta EU:s ekonomiska, sociala och miljömässiga samhällsutmaningar. Det är i städer som till exempel utmaningar kring sysselsättning, klimat och miljö, social exkludering samt migration och integration av nyanlända är som mest uttalade, men också här som lösningarna ofta återfinns. Det är därför nödvändigt att EU:s framtida långtidsbudget och sammanhållningspolitik tillvaratar städernas erfarenheter och rimligt att städer har ett reellt inflytande över utformningen. Mot denna bakgrund vill Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala uppmärksamma ett antal lärdomar, exempel och förslag som är särskilt viktiga för storstadsområdena i pågående diskussioner om EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik.

Dessa kan sammanfattas i tre punkter:

1. *Det urbana perspektivet måste genomsyra EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik.*

Den 7:e sammanhållningsrapporten understryker städernas centrala roll som motorer för tillväxt i Europa och den positiva spridningseffekt som detta har på omkringliggande regioner. Rapporten visar också tydligt att effekterna av globalisering, migration, social exkludering och klimatförändringar inte är begränsade till Europas mindre utvecklade regioner. Samtliga regioner och städer bör därför omfattas av EU:s sammanhållningspolitik även i framtiden. Stadsutveckling måste bli en central del av diskussionen kring framtida sammanhållningspolitik och erfarenheter från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala måste tas tillvara. Till exempel har öronmärkning av medel för hållbar stadsutveckling som implementerats genom Integrerade Territoriella Investeringar (ITI) ökat det lokala ägarskapet och förenklat ansökningsförfarandet för planerliga projekt i Göteborg. I Stockholm har arbetet enligt Stockholmsmodellen med mobilisering av aktörer inför utlysningar skapat möjlighet att göra sammanhållna satsningar på särskilt prioriterade områden, till exempel utveckling av digitala lösningar för vård och omsorg i samverkan mellan företag och offentlig verksamhet.

2. Öka satsningen på forskning och innovation

Den globala konkurrensen om kompetens, kapital, etableringar och investeringar ökar i en allt snabbare takt. För att fortsätta bidra till lösningar på stora samhällsutmaningar samt öka eller bibehålla EU:s konkurrenskraft måste betydligt mer uppmärksamhet riktas mot forskning, innovation och möjligheterna med digitaliseringen. Forskning och innovation (FoI) är ett område med mycket tydliga mervärden av satsningar på EU-nivå och i takt med den ökade konkurrensen behöver FoI-satsningarna accelereras och tydligare riktas mot stora samhälleliga utmaningar inom exempelvis social hållbarhet, klimat, energi, transporter, och en åldrande befolkning.

I detta sammanhang har städer en unik potential att skapa integrerade arbetssätt mellan offentliga aktörer, akademi och näringsliv. EU:s framtida budgetram bör därför innehålla ökade satsningar på forskning och innovation och tillvarata städernas möjligheter att skapa sammanhållna strategiska satsningar där forskning och innovation ligger i fokus.

3. Öka andelen medel som öronmärks för hållbar stadsutveckling

Öronmärkning av medel för hållbar stadsutveckling inom Europeiska regionalfonden har visat sig vara ett effektivt verktyg för att skapa sammanhållna satsningar som bidrar till att möta utvecklingsbehov som finns i EU:s växande städer. I Stockholm, Göteborg och Malmö som har den tematiska öronmärkningen av medel har det varit speciellt gynnsamt för att lyfta prioriterade områden och skapa förutsättningar för att pröva sektorsövergripande lösningar. Till exempel genom projektplattformen *Etablera fler snabba* i Malmö som samlar samtliga EU-finansierade integrationsprojekt för att underlätta samarbete över avdelnings- och förvaltningsgränser. Samordningen syftar också till att synliggöra och ta tillvara synergieffekter, beröringspunkter, kunskaper och erfarenheter projekten emellan. Öronmärkning av medel för hållbar stadsutveckling säkerställer sammanhållna urbana satsningar utan att minska flexibiliteten i programmen. Andelen medel som öronmärks för inriktningen hållbar stadsutveckling bör därför öka.

Stadsledningskontoret föreslår att EU:s framtida budgetram och sammanhållningspolitik - erfarenheter och synpunkter från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala godkänns